

MVCRX03PMN8A
prvotní identifikátor

odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
náměstí Hrdinů 1634/3
Praha 4
140 21

Č. j. MV-129340-2/ODK-2017

Praha 10. listopadu 2017

Vážený pan
Mgr. Radek Přepiora

Sdělení Ministerstva vnitra

Ministerstvo vnitra, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly (dále jen „Ministerstvo vnitra“), jakožto orgán příslušný na základě ustanovení § 123 a násl. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o obcích“), k dozoru nad vydáváním a obsahem obecně závazných vyhlášek územních samosprávných celků a usnesení, rozhodnutí a jiných opatření orgánů obcí a měst v samostatné působnosti, obdrželo dne 6. listopadu 2017 Váš dotaz týkající se udělování výjimek z obecně závazných vyhlášek obce.

Na základě zákona či přímo ústavního pořádku může obec zakázat či omezit obecně závaznou vyhláškou ze stanovených důvodů a ve veřejném zájmu určité činnosti. V rámci regulace činností způsobilých narušit veřejný pořádek v obci však má obec možnost stanovit určité výjimečné případy, na které se obecná právní úprava vztahovat nebude.

Další možností, jak může obec stanovit určité výjimečné případy, na které se obecná právní úprava vztahovat nebude, je udělení výjimky na základě konkrétní individuálně podané žádosti. Tuto možnost ostatně připustil ve své ustálené rozhodovací praxi i Ústavní soud, který ve svém nálezu sp. zn. Pl. ÚS 13/09 judikoval, že *„Udělování výjimky je rozhodováním orgánu samosprávy o místní záležitosti veřejného pořádku. Vyžaduje vymezení alespoň rámcových podmínek, za kterých je možné výjimku udělovat, neboť tím je podmíněna přezkoumatelnost rozhodnutí orgánu samosprávy, kterému je rozhodování delegováno. O stanovení výjimky tedy rozhoduje orgán samosprávy s tím, že je povinen rozhodnout včas*

při dodržení pravidel obecně závazné vyhlášky a při respektování jejího účelu, současně však musí dodržet obecná pravidla rozhodování orgánu veřejné správy, která stanoví správní řád. Protože se jedná o rozhodování o právní pozici žadatele, je na místě použití § 9 správního řádu se z toho vyplývajícími důsledky pro použití opravných prostředků.“

I když je dle názoru Ústavního soudu udělování výjimek z obecného zákazu stanoveného obecně závaznou vyhláškou možné, upozorňujeme, že tento postup může být v praxi komplikovaný, a to z několika důvodů. Prvním důvodem je, že **obec musí o udělení výjimky rozhodnout ve správním řízení** podle části druhé správního řádu, neboť rozhodování o výjimkách z obecně závazných vyhlášek je nutné (jak potvrdil i Ústavní soud) považovat za postup, jehož účelem je vydání rozhodnutí, jímž se v určité věci zakládají, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby ve smyslu § 9 správního řádu. Druhým důvodem je, že **pro udělování výjimek musí být v obecně závazné vyhlášce vymezeny alespoň rámcové podmínky**. Třetím důvodem je skutečnost, že v závislosti na povaze věci může mít řízení i relativně velký počet účastníků, s čímž souvisí řada procesních komplikací.

Obecně závaznou vyhláškou by měl být k udělení výjimky **zmocněn některý z orgánů obce**, který svým rozhodnutím výjimku udělí na základě konkrétní žádosti.

Výjimka je udělována ve správním řízení, kdy je nutno dodržet základní zásady činnosti správních orgánů, a proto je nutné v obecně závazné vyhlášce určit jeden konkrétní orgán, který bude k rozhodování o výjimkách příslušný (např. rada obce, obecní úřad či starosta). Naopak určení více orgánů (rada obce případně starosta) by bylo nutné vyhodnotit jako rozporné s principem právní jistoty adresátů, neboť nebudou dopředu vědět, který orgán se bude jejich žádostí zabývat. Rovněž by mohly vznikat pochybnosti o naplnění § 2 odst. 4 správního řádu, dle kterého správní orgán dbá, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly nedůvodné rozdíly.

Pokud by i přes výše uvedené nebyl orgán příslušný k rozhodnutí o výjimce určen, rozhoduje rada obce na základě ustanovení § 102 odst. 3 zákona o obcích,¹ podle kterého *rada obce zabezpečuje rozhodování ostatních záležitostí patřících do samostatné působnosti obce, pokud nejsou vyhrazeny zastupitelstvu obce nebo pokud si je zastupitelstvo obce nevyhradilo; rada obce může tyto pravomoci zcela nebo zčásti svěřit starostovi nebo obecnímu úřadu; rada obce může svěřit obecní policii zcela nebo zčásti rozhodování o právních jednáních souvisejících s činností*

¹ Není třeba aplikace § 130 odst. 1 správního řádu, podle kterého „stanovi-li zákon, že řízení provádí územní samosprávný celek, aniž by určoval, který jeho orgán je k úkonům příslušný, je tímto orgánem v případě kraje krajský úřad a v případě obce obecní úřad.“ V tomto případě totiž funkční příslušnost určuje obecní zřízení.

obecní policie,“ přičemž z citovaného ustanovení zákona o obcích výslovně vyplývá, že rada obce může toto rozhodování svěřit starostovi nebo obecnímu úřadu.

Pro úplnost poukazujeme také na nálezh Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 44/06 ze dne 3. dubna 2007, kdy Ústavní soud zrušil mnohá ustanovení přezkoumávané obecně závazné vyhlášky obce Těrlicko, nicméně nezrušil čl. 9 odst. 3 této obecně závazné vyhlášky (čl. 9 této obecně závazné vyhlášky přitom byl napaden jako celek), v němž se stanovilo: „(3) *Organizátoři veřejných společenských a sportovních akcí konaných na venkovním prostranství jsou povinni tyto ukončit do 22.00 hod. Výjimky povoluje starosta obce. Žádost o výjimku musí být podána nejméně deset pracovních dnů před konáním akce. Do pěti pracovních dnů bude o žádosti rozhodnuto.*“. Šlo přitom o situaci, kdy již byl v platnosti i účinnosti správní řád a obec měla radu. Ústavní soud tedy tímto nálezem nepřímou připustil, aby zastupitelstvo obce obecně závaznou vyhláškou určilo, že rozhodovat o výjimkách z obecně závazné vyhlášky může i jiný orgán než rada obce.

Z uvedeného vyplývá, že předpokladem pro udělování výjimek z obecně závazných vyhlášek obcí, je zakotvení této možnosti do textu takovýchto vyhlášek, kde by měly být mimo jiné vymezeny rámcové podmínky pro udělování výjimek a stanoven přímo konkrétní orgán obce, který je kompetentní rozhodnout o udělení výjimky.

Ing. Marie Kostruhová
ředitelka odboru

Vyřizuje: JUDr. Sabina Tausková
tel. č.: 974 816 433
e-mail: odbordk@mvcv.cz